

Phần 5

Nội dung thực hành

- Con trỏ: khai báo con trỏ, thao tác trên vùng nhớ của biến khác thông qua con trỏ
- Cấp phát bộ nhớ động: cấp phát/giải phóng bộ nhớ bằng các hàm, quản lý bộ nhớ được cấp phát bằng con trỏ
- Sử dụng con trỏ và các hàm cấp phát bộ nhớ động cho mảng: cấp phát bộ nhớ, xuất/nhập và thao tác với các phần tử của mảng, giải phóng bộ nhớ được cấp

Ví dụ

1. Thay đổi dữ liệu của các biến bằng con trỏ

```
#include <stdio.h>
main() {
    int x = 1789, y = 1776; // khai tạo giá trị ban đầu cho x và y
    int *VN;                // Khai báo con trỏ VN
    printf("Gia tri ban dau cua x la: %d\n", x);
    printf("Gia tri ban dau cua y la: %d\n", y);

    VN = &x;                // Tro VN vao vung nho cua bien x;
    *VN = 1954;              // Thay doi gia tri cua bien x thong qua con tro VN
    // ->Thay gia tri 1954 vao vung nho ma VN tro den

    printf("\nGia tri cua x sau khi bi con tro VN doi la: %d\n", x);
    printf("Du lieu tai vung nho ma VN tro den la: %d\n", *VN);

    VN = &y;                // Tro VN vao vung nho cua bien y;
    *VN = 1975;              // Thay doi gia tri cua bien y thong qua con tro VN
    // ->Thay gia tri 1975 vao vung nho ma VN tro den

    printf("\nGia tri cua y sau khi bi con tro VN doi la: %d\n", y);
    printf("Du lieu tai vung nho ma VN tro den la: %d\n", *VN);
}
```

2. Tính trung bình cộng (TBC) của n số

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
main() {
    int i, n, sum = 0;
    int *a; // Khai báo con trỏ a

    printf("Nhap vao gia tri n: ");
    scanf("%d", &n);
    // Cấp phát n*sizeof(int) byte cho a
    a = (int*)malloc(n * sizeof(int));

    if(a == NULL) exit(1);

    for(i = 0; i < n; i++) {
        printf("\n a[%d] = ", i);
        scanf("%d", (a+i)); // Nhập a[i]
    }

    for (i = 0; i < n; i++) {
        sum = sum + *(a+i); // Tính tổng
    }

    printf("TBC: %f \n", (float)sum/n);
    free(a); // Giải phóng vùng nhớ
}
```

3. Tìm phần tử lớn nhất trong ma trận có m hàng, n cột

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
main() {
    int m, n, max, i, j, *b;

    printf("Nhap vao gia tri m, n: ");
    scanf("%d%d", &m, &n);
    // Cấp phát bộ nhớ cho mxn phần tử
    b = (int*)calloc(m * n, sizeof(int));

    if(b == NULL) exit(1);

    for(i = 0; i < m; i++)
        for(j = 0; j < n; j++){
            printf("\na[%d, %d]= ", i, j);
            scanf("%d", (b+i*n+j)); // Nhập b[i][j]
        }

    max = *b; // *b là giá trị của b[0][0]
    for(i = 0; i < m; i++)
        for(j = 0; j < n; j++)
            if( *(b+i*n+j) > max)
                max = *(b+i*n+j);

    printf("Gia tri lon nhat la: %d\n", max);
    free(b); // Giải phóng vùng nhớ
}
```

Bài tập

🔖 Lưu ý:

Các bài tập dưới đây bắt buộc phải sử dụng kiến thức về *con trỏ/địa chỉ/cấp phát bộ nhớ động*!

1. Cho số n . Hãy cấp phát bộ nhớ động cho mảng a có n phần tử là các số có kiểu *int*, sau đó nhập vào các giá trị của mảng a rồi in ra giá trị và địa chỉ của các phần tử của mảng.

Input

dòng 1 là số n

dòng 2 là n số tương ứng với giá trị các phần tử của mảng a

Output

dòng 1 là n số tương ứng với giá trị các phần tử của mảng a

dòng 2 là n số tương ứng với địa chỉ các phần tử của mảng a

Input	Output
3	4 2 7
4 2 7	82656 82660 82664

🔖 Yêu cầu: Thay đổi kiểu dữ liệu của các phần tử từ *int* thành *short*, chạy lại chương trình và nhận xét kết quả thu được!

2. Cho một ma trận có m hàng n cột. Hãy cấp phát bộ nhớ động cho mảng a chứa các phần tử kiểu *int* của ma trận đó. Nhập vào các giá trị của mảng a rồi in ra giá trị và địa chỉ của các phần tử của mảng (theo hàng và cột).

Input

dòng 1 là 2 số m và n

m dòng tiếp, mỗi dòng chứa n số là các phần tử ma trận

Output

m dòng, mỗi dòng chứa n số là giá trị các phần tử ma trận

m dòng tiếp, mỗi dòng chứa n số là địa chỉ các phần tử ma trận

Input	Output
2 3	4 2 7
4 2 7	3 5 1
3 5 1	93824 93828 93832
	93836 93840 93844

🔖 Yêu cầu: Nhận xét về sự sắp xếp các phần tử của mảng hai chiều trong bộ nhớ máy tính!

3. Cho một mảng có n phần tử. Xóa một phần tử ở một vị trí được chọn trong mảng.

Input

dòng 1 là số nguyên n

dòng 2 là n số tương ứng với giá trị các phần tử của mảng

dòng 3 là 1 số chỉ vị trí phần tử bị xóa

Output

$n - 1$ số là các phần tử của mảng sau khi đã xóa bớt

Input	Output
7	5 3 6 2 1 4
5 3 6 2 7 1 4	
5	

🔖 Gợi ý: Sử dụng hàm *realloc* của thư viện *stdlib*.

🔖 Mở rộng bài toán: Tương tự, thực hiện thao tác thêm một phần tử vào mảng.

4. Cho một mảng có n phần tử. Hãy cấp phát thêm bộ nhớ cho mảng đó: từ n ô nhớ cho n phần tử tăng lên thành $2n$ ô nhớ cho $2n$ phần tử. Sau đó, mỗi phần tử của mảng ban đầu sẽ có thêm một bản sao có vị trí ngay sát phần tử đó trong mảng. In ra mảng đó sau khi thực hiện các thao tác trên.

Input

dòng 1 là số n

dòng 2 là n số tương ứng với giá trị các phần tử của mảng

Output

$2n$ số là các phần tử của mảng sau khi đã thực hiện thao tác

Input	Output
3	4 4 2 2 7 7
4 2 7	

🔖 Gợi ý: Sử dụng hàm *realloc* của thư viện *stdlib*.

5. Cho một mảng có n phần tử. Sắp xếp lại các phần tử của mảng đó theo thứ tự tăng dần.

Input

dòng 1 là số nguyên n

dòng 2 là n số nguyên

Output

n số là các phần tử của mảng sau khi đã sắp xếp

Input	Output
7	1 2 3 4 5 6 7
5 3 6 2 7 1 4	

6. (Algebra)

Cho một ma trận có $m \times n$ phần tử. Tính tổng các phần tử trên đường chéo chính của ma trận đó.

Input

dòng 1 là 2 số m và n

m dòng tiếp, mỗi dòng chứa n số là các phần tử của ma trận

Output

1 số duy nhất là tổng các phần tử trên đường chéo chính

Input	Output
3 4	11
2 3 5 0	
8 7 3 9	
1 4 2 6	

7. (Algebra)

Cho một ma trận có $m \times n$ phần tử. Hãy chuyển vị ma trận đó.

Input

dòng 1 là 2 số m và n

m dòng tiếp, mỗi dòng chứa n số là các phần tử của ma trận

Output

n dòng, mỗi dòng chứa m số là các phần tử của ma trận sau khi chuyển vị

Input	Output
3 4	2 8 1
2 3 5 0	
8 7 3 9	
1 4 2 6	

8. (Algebra)

Cho ma trận a có m hàng và n cột, và ma trận b có p hàng q cột. Xét xem hai ma trận a và b có thực hiện được phép nhân ma trận (đại số tuyến tính) không, nếu có thì thực hiện phép toán và in ra kết quả, nếu không thì in ra dòng chữ "INVALID".

Input

dòng 1 là 2 số m và n

m dòng tiếp, mỗi dòng chứa n số là các phần tử ma trận a

dòng tiếp là 2 số p và q

p dòng tiếp, mỗi dòng chứa q số là các phần tử ma trận b

Output

đáp án của bài toán

Input	Output
1 2	6 9 12
2 1	
2 3	
1 2 3	
4 5 6	

9. (không bắt buộc)

Cho một bảng số có m hàng, hàng thứ i có n_i phần tử (các số n_i không nhất thiết bằng nhau). Xóa một hàng được chọn trong bảng rồi in ra các giá trị bảng đó.

Input

dòng 1 là số m

dòng 2 là m số n_i ứng với số phần tử hàng thứ i

m dòng tiếp, dòng thứ i chứa n_i số là các phần tử của bảng

dòng cuối là 1 số chỉ vị trí dòng bị xóa

Output

$m - 1$ dòng, dòng thứ i chứa n_i số là các phần tử của bảng sau khi đã xóa bớt

Input	Output
3	2 3 5
3 4 2	
2 3 5	
8 7 3 9	
1 4	
2	

🔑 Gợi ý: Nên sử dụng con trỏ "đa cấp" (con trỏ trỏ vào con trỏ) để lưu giữ dữ liệu. Như vậy, thao tác xóa một hàng của bảng sẽ đơn giản tương tự như bài xóa một phần tử của mảng trước đó.

10. (không bắt buộc)

Thảm Sierpiński ([Sierpiński carpet](#)) là công trình khoa học về hình học tự đồng dạng của nhà toán học Wacław Sierpiński. Thảm này được tạo ra như sau: Đầu tiên cho một hình vuông (cấp 0), ta sẽ nhân hình vuông này thành 9 phần bằng nhau (3×3), rồi xóa phần chính giữa thì được hình vuông mới (cấp 1). Tiếp theo, ta lại nhân hình vuông cấp 1 đó thành 9 phần bằng nhau, rồi xóa đi phần chính giữa của chúng để được hình vuông mới (cấp 2). Lặp lại việc này vô hạn lần (cấp n), ta thu được tấm thảm Sierpiński.

Giả sử ký tự "*" mô tả hình vuông cấp 0. Cho n là số cấp (độ phức tạp) của tấm thảm. In ra tấm thảm Sierpiński cấp n .

